

Ramka ekspercka 4. Zygmunt Jeżewski: *Urząd Pracy w Poznaniu między dziedzictwem a wyzwaniem rozwoju*

Zygmunt Jeżewski

Zygmunt Jeżewski jest absolwentem psychologii UAM w Poznaniu. Posiada bogatą praktykę zawodową. Ukończył wiele szkoleń zawodowych z zakresu psychologii pracy, poradnictwa zawodowego, marketingu służb zatrudnienia oraz zarządzania projektami finansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Odbił szkolenia i praktyki dotyczące funkcjonowania służb zatrudnienia w Belgii, Holandii, Niemczech, Szwecji i Finlandii. Posiada bogate doświadczenie dotyczące rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, zdobyte podczas pracy na stanowisku psychologa poradni rehabilitacyjnej oraz koordynatora działań na rzecz tworzenia zakładów pracy chronionej i szkolenia kadr rehabilitacyjnych. Był także wykładowcą na studiach podyplomowych z zakresu doradztwa zawodowego oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych na UAM w Poznaniu. W 1990 roku powierzono mu zadanie utworzenia urzędu pracy w Poznaniu. Efekty tej pracy zostały dostrzeżone i uznane, szczególnie za rozwiązania z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu należy do grona najlepiej funkcjonujących urzędów pracy w Polsce, a projekty realizowane przez ten PUP na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych były wielokrotnie nagradzane. Od 2012 roku Zygmunt Jeżewski jest członkiem Zarządu Powiatu Poznańskiego i sprawuje nadzór nad Powiatowym Urzędem Pracy, będącym jednostką organizacyjną powiatu poznańskiego. Stwarza to wyjątkową okazję do kontynuowania rozpoczętych wcześniej, a pożądanych także aktualnie działań Urzędu Pracy.

W 1989 roku zmieniła się cała polska rzeczywistość, także ta dotycząca zatrudnienia. Gdy ówczesne biura pracy zaczynały funkcjonowanie nie było nawet pełnego ustawodawstwa w oparciu o które miałyby działać. Zjawisko bezrobocia było czymś nowym i to zarówno dla osób, które nagle znalazły się bez pracy jak i dla tych, którzy mieli im pomóc zdobyć nową.

Istniał duży deficyt wiedzy dotyczącej pracy z osobami bezrobotnymi, raczkowało wówczas doradztwo zawodowe. Potrzeba profesjonalnego przygotowania pracowników, podarowania im formy wsparcia do której mogliby sięgnąć w momentach problemowych zaowocowało powstaniem w 1992 roku publikacji „Bezrobocie. Podręcznik pomocy psychologicznej”, przygotowanej przez zespół naukowy Instytutu Psychologii UAM w Poznaniu pod redakcją profesora Augustyna Bańki.

Jako osoba pracująca w służbach zatrudnienia od początku ich powstania, mogę przyrównać proces budowania tych służb do budowy domu. Po zmianach systemowych naszym zadaniem było wybudowanie nowego domu, w nowej rzeczywistości, na nowych zasadach. Podręcznik o którym wspominałem był doskonałą pomocą, niemalże instruktorem jak zaaranżować wnętrze tego domu, aby dobrze służyło osobom bezrobotnym i pracownikom.

Powstanie podręcznika poprzedzone było wielogodzinnymi rozmowami, dyskusjami autorów publikacji z praktykami, pracującymi z osobami bezrobotnymi. Dlatego w książce tej bardzo trafnie zostały uchwycone problemy pojawiające się w codziennej pracy w służbach zatrudnienia. Zawarte w niej informacje i porady są bardzo trafne i pomocne także dziś, choć od momentu jej napisania na rynku pojawiło się wiele publikacji dotyczących bezrobocia.

Poradnictwo zawodowe zaczęło odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę w aktywizowaniu osób bezrobotnych. Coraz wyraźniej ujawniała się konieczność indywidualnej pracy z klientem, a co ważniejsze odpowiedniej diagnozy jego problemów. Obserwacje pracowników pozwalały klasyfikować klientów pod względem prezentowania przez osoby bezrobotne różnych postaw wobec pracy, jej poszukiwania ale także zmieniającej się motywacji do pracy. Od wysokiej w pierwszych miesiącach bycia bezrobotnym, do godzenia się ze swoim losem i przyjmowania postawy przetrwania, minimalizacji potrzeb – „wegetowania”. Obserwacje te stały się inspiracją do przeprowadzenia ba-

dań w wielu urzędach i sprecyzowania istotnych wniosków i wskazówek pomocnych w pracy pośredników pracy i doradców. Pomoc dla każdej z grup osób bezrobotnych będących na różnym etapie zjawiska bezrobocia musi być inna, jak najbardziej zindywidualizowana. Dziś wspieranie osób bezrobotnych to nie tylko znalezienie oferty prac, ale głównie zmotywowanie do działania, wykształcenie przez doradcę u klienta odpowiedniej postawy wobec zatrudnienia i pracodawcy oraz pomoc w utrzymaniu rodziny.

W 2010 roku Publiczne Służby Zatrudnienia obchodziły jubileusz 20-lecia istnienia. Publikacja dotycząca rozwoju i profesjonalizacji poradnictwa zawodowego doskonale wpisuje się w ten czas podsumowań i refleksji na temat form działania poradnictwa i jego rezultatów. Trudno jest oprzeć się wrażeniu, że publiczne służby zatrudnienia znajdują się na zakręcie. Wracając do użytej wcześniej analogii przyrównującej walkę z bezrobociem do budowy domu, trzeba przyznać, że przez dwie dekady udało się dom wykończyć i wyposażać w sprzęty niezbędne do jego funkcjonowania. Każdy jednak kto ma własny dom doskonale wie, że jego użytkowanie wymaga nieustannych konserwacji a niekiedy przychodzi czas na gruntowny remont. Forma pomocy stworzona dwie dekady temu i dopracowywana przez minione lata powoli staje się niewystarczająca i nieadekwatna w stosunku do zmieniających się potrzeb współczesnego, permanentnie przekształcającego się rynku pracy. W mojej opinii celowym byłoby ponowne wspólne działanie, szerokie porozumienie decydentów, ludzi nauki i praktyków rynku pracy na rzecz wypracowania nowego modelu aktywizacji zawodowej. Zmiany bowiem ze swej istoty winny ulepszać istniejący stan rzeczy, czerpać należy z doświadczeń i w sposób ewolucyjny wypracowywać zmiany.-